

Flóra ehf

Kt.: 520199-2259

Heimilisfang: [...]

Akureyri, 20.10.2022

Tilv. 2022-06-09-1744

## **Efni: Svipting leyfis til strandveiða. Brottkast. Sól BA-14 (5823).**

### **I. Málsvik**

Fiskistofa hefur til meðferðar mál er varðar meint brot áhafnar, og eftir atvikum útgerðar fiskiskipsins Sól BA-14, skipaskrárnúmer 5823, þann 17. maí 2022 gegn 2. mgr. 2. gr. laga um umgengni um nytjastofna sjávar nr. 57/1996. Málið hófst með skýrslu veiðieftirlitsmanns Fiskistofu, dags. 9. júní 2022. Þar kemur fram að þann 17. maí 2022, um kl. 10:24, hafi veiðieftirlitsmenn verið við eftirlit á sunnanverðum Vestfjörðum. Þeir hafi veitt því athygli að fiskiskipið Sól BA-14 (5823) var við strandveiðar á svæðinu og ákváðu að senda ómannað, fjarstýrt loftfar með myndupptökubúnaði, til að fylgjast með veiðum skipsins. Loftfarinu hafi verið flogið frá landi við Kollsvík (GPS: 65.614262 - 24.326933), um 1,7 km að skipinu, sem var þar við veiðar. Á meðan fluginu stóð hafi sést þegar skipverji, sem var einn um borð, kastaði þorski fyrir borð og þá hafi upptaka verið sett í gang. Tóku veiðieftirlitsmenn upp þrjú myndbönd. Upptaka hófst kl 10:27 á fyrsta myndbandi og stóð til 10:28. Upptaka á öðru myndbandi hófst 10:29 og stóð til 10:34. Upptaka á þriðja og síðasta myndbandi hófst svo kl. 10:34 og stóð til 10:36. Á myndböndunum sést þegar skipverji varpar fyrir borð tólf (12) þorskum bakborðsmegin, ýmist með því að losa þá úr veiðarfærum eða eftir að hafa tínt þá úr kari um borð sem var fullt af þegar veiddum aflu. Af þessum tólf þorskum voru tíu þeirra blóðgaðir. Sést greinilega í tvö skipti þegar skipverjinn blóðgar tvo þorska, setur þá í karið um borð og tekur því næst aðra tvo þorska úr karinu og varpar þeim fyrir borðstokkinn með þeim afleiðingum að þeir féllu aftur í sjóinn. Í málinu er því áhöfn fiskiskipsins Sól BA-14 (5823) grunuð um að hafa brotið gegn ákvæði 2. mgr. 2. gr. laga nr. 57/1996.

### **II. Athugasemdir málsaðila**

Vísað er til erindis Fiskistofu, dags. 8. september 2022 (tilv. 2022-06-09-1744), vegna meintra brota áhafnar, og eftir atvikum útgerðar fiskiskipsins Sól BA-14 (5823). Þar var málsatvikum lýst, leiðbeint um lagaatriði og aðila málsins gefinn kostur á að koma andmælum og athugasemdum á framfæri í samræmi við 13. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 áður en afstaða yrði tekin til þess hvort brot hafi verið framin og eftir atvikum ákvörðun um viðurlög. Engar athugasemdir eða andmæli málsaðila bárust Fiskistofu fyrir uppgöfin tímafrest, 22. september 2022. Ákvörðun Fiskistofu tekur því mið af fyrirliggjandi gögnum og málsatvikum að öðru leyti.

### **III. Lagagrundvöllur**

Samkvæmt 2. mgr. 2. gr. laga um umgengni um nytjastofna sjávar nr. 57/1996, segir að skylt sé að hirða og koma með að landi allan aflu sem kemur í veiðarfæri fiskiskipa. Ráðherra hefur þó heimild til að heimila með reglugerð að fiski af verðlausum tegundum sé ekki landað heldur varpað í sjóinn, sbr. reglugerð um nýtingu aflu og aukaafurða nr. 468/2013. Slík reglugerðarákvæði skulu túlkuð þröngt. Koma þau ekki til álita eins og atvikum er háttáð í máli



Þessu. Brot gegn 2. mgr. 2. gr. laga nr. 57/1996 geta varðað stjórnsluviðurlögum, þ.e. sviptingu leyfis til veiða í atvinnuskyni skv. 1. og 2. mgr. 15. gr. laga nr. 57/1996 eða skriflegum áminningum skv. 3. mgr. 15. gr. sömu laga. Þá getur brot gegn 2. mgr. 2. gr. laga nr. 57/1996 jafnframt varðað refsingum, sektum eða fangelsi allt að sex árum, skv. 23. gr. sbr. 24. gr. sömu laga.

#### IV. Niðurstaða og rökstuðningur

Eins og að framan er greint var áhöfn fiskiskipsins Sól BA-14 (5823) uppvís að brottkasti við eftirlit veiðieftirlitsmanna Fiskistofu úti fyrir Kollsvík á Vestfjörðum þann 17. maí 2022. Lögskráður skipstjóri í umræddri veiðiferð, er mál þetta varðar, var X, kt. [...]. Við eftirlitið var notast við ómannað, fjarstýrt loftfar með myndupptökubúnaði. Þegar veiðieftirlitsmenn sáu skipverja um borð varpa afla fyrir borð og aftur í sjó var sett á upptöku. Í málinu liggja fyrir myndbandsupptökur sem sýna skipverja að störfum um borð og var hann að draga inn veiðarfæri (handfæri). Á þeim upptökum sem liggja fyrir í málinu sést þegar skipverji varpar samtals tólf þorskum fyrir borð sem komið höfðu í veiðarfæri. Var aflinn tegundagreindur af sérfræðingum Fiskistofu og tekur ákvörðun Fiskistofu mið af því. Umrædd myndbönd sýna með skýrum hætti að tilgreindur aflfi féll fyrir borð í umræddu fiskiskipi umræddan dag fyrir tilstilli skipverja um borð. Um er að ræða hlutlæg sönnunargögn sem að mati Fiskistofu hafa mikla þýðingu við úrlausn málsins. Sönnunargildi og áreiðanleiki þeirra vegur þungt í því heildarmati sem Fiskistofa leggur á málið við ákvörðun sína. Að mati Fiskistofu telst mál þetta vera nægilega upplýst og atvik og staðreyndir málsins, sem þýðingu hafa að lögum, vera sönnuð. Með vísan til málsatvika og eðli brota, vitnisburðar veiðieftirlitsmanna, gagna málsins, og þess sem að framan greinir er það niðurstaða Fiskistofu, að áhöfn fiskiskipsins Sól BA-14 (5823), hafi brotið gegn lögum um umgengni um nytjastofna sjávar nr. 57/1996 með því að hafa ekki hirt og landað þeim tólf tilgreindu fiskum sem að framan greinir í umræddri veiðiferð 17. maí 2022. **Háttsemi áhafnar fiskiskipsins Sól BA-14 (5823) er talin varða við 2. mgr. 2. gr. laga um umgengni um nytjastofna sjávar nr. 57/1996.**

Í 3. mgr. 15. gr. laga um umgengni um nytjastofna sjávar segir að þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr. sama ákvæðis skuli Fiskistofa veita hlutaðeigandi útgerð skriflega áminningu vegna fyrsta minniháttar brots. Við mat á því hvort um minniháttar brot sé að ræða er m.a. litið til þess hvort ætla megi að brot hafi í för með sér umtalsverðan ávinning fyrir hlutaðeigandi útgerð og/eða tengda aðila, fjölda brota, hversu mikilvægum hagsmunum brot ógnar og hvort það hefur verið framið af ásetningi eða gáleysi. Í þessu máli er litið til þess að brotin voru til þess fallin að hafa í för með sér ávinning fyrir hlutaðeigandi útgerðaraðila og/eða tengda aðila, þar sem verðmeiri eða söluvænlegri aflfi var tekinn að landi, og sá aflfi sem kastað var dróst ekki frá því aflamagni sem ráðstafað var til strandveiða sbr. 3. mgr. 2. gr. reglugerðar nr. 920/2021 um veiðar í atvinnuskyni fiskveiðiárið 2021/2022. Brotin voru jafnframt til þess fallin að hafa í för með sér sparnað útgjalda, við að hirða og landa öllum þeim afla sem veiddur hafði verið í veiðarfæri, með því að málsaðili kæmist hjá hugsanlegum kostnaði vegna þessa á grundvelli laga um sérstakt gjald vegna ólögmæts sjávarafla nr. 37/1992. Þó hefur ekki verið um mikinn sparnað útgjalda eða ávinning að ræða með hliðsjón af magni þess afla sem kastað var. Brotin ógna jafnframt hagsmunum sem tengjast aflaskráningu. Fiskveiðistjórnunarkerfið byggir á því að aflaskráning gefi rétta mynd af því hve mikið er veitt úr sameiginlegri auðlind þjóðarinnar og jafnframt hvort aflfi tiltekins skips sé innan veiðiheimilda þess. Mikilvægir almannahagsmunir eru jafnframt fólgirnir í því að upplýsingar um veiðar úr nytjastofnum sjávar séu réttar svo hægt sé að áætla stofnstærð og hámarks afkastagetu. Góð umgengni um nytjastofna sjávar er þýðingarmikil í því skyni að stuðla að því að þeir verði nýttir með sjálfbærum hætti er tryggi til langs tíma hámarksafrafstur fyrir íslensku þjóðina.

Myndbandsupptökur þær sem liggja fyrir í málinu sýna með skýrum hætti framgöngu skipstjóra um borð í umræddri veiðiferð þegar hann varpar þegar hann veiddum afla aftur í sjó. Vinnubrögð

hans og framganga gefur í skyn að um viðhöfð vinnubrögð sé að ræða en af myndbandsupptökum að dæma er aflanum kastað aftur í sjó að yfirlögðu ráði og í skeytingarleysi við settar háttænisreglur í lögum. Fiskistofa horfir í þessu samhengi til þess hvernig verknaðinum sjálfum var háttað, þeim hagsmunum sem verknaðurinn beindist að og verknaðaraðferðar í umrætt sinn. Samkvæmt 4. tölul. 1. mgr. 5. gr. reglugerðar nr. 460/2022 um strandveiðar fiskveiðiaríð 2021/2022, er heimilt að landa í hverri veiðiferð fyrir sig 650 kg, í þorskígildum talið (slægt). Samkvæmt vigtarnótu vegna löndunar Sól BA-14 (5823) umræddan dag sést að skipverji landaði umfram leyfilegt heildarmagn eða 781 kg af þorski óslægt, sem reiknast til 656 kg slægt. Af framangreindu má ráða, sem og háttsemi hans gaf til kynna, að hann hafi með skipulögðum og úthugsuðum hætti flokkað veiddan afla eftir stærð og verðgildi, innan þess aflamagns sem leyfilegt er að veiða í hverri strandveiðiferð. Að mati Fiskistofu var háttsemi skipstjóra sérlega ámælisverð með hliðsjón af því hvernig hann bar sig að við verknaðinn og þeim hagnaðarhvötum sem lágu að baki brotum hans. Hafði hann m.a. blóðgað veiddan afla og sett í kör um borð. Aflinn hafi því ekki lengur verið lífvænlegur þegar í körin var komið. Í tvígang sést þegar skipstjórinn leggur tvo veidda þorska í kar. Því næst gripur hann aðra tvo þorska, sem fyrir lágu í sama kari, og varpar þeim fyrir borð í staðinn. Af framferði hans að dæma má leiða að því líkum, að þegar í veiðarfæri kom verðmeiri eða söluvænni afli en hafði veiðst fyrir, hafi hann meðvitað fjarlæggt þegar blóðgaðan, og að öllum líkindum verðminni afla, og kastað honum fyrir borð í staðinn. Gefur háttsemi skipstjóra í umræddri veiðiferð 17. maí 2022 sterklega til kynna að brottkast með framangreindum hætti sé viðhaft um borð í umræddu skipi málsaðila í andstöðu við háttænisreglur laga um umgengni um nytjastofna sjávar nr. 57/1996 og grundvallar markmið þeirra um sjálfbæra nýtingu fiskistofna og góða umgengni um auðlindir sjávar.

Við mat á því hvort að um meðvituð gáleysisbrot eða ásetningsbrot hafi verið að ræða, er litið til háttsemi skipverja í umræddri veiðiferð og til þeirrar staðreyndar að málsaðili ber ábyrgð á því að framkvæmd veiða brjóti ekki í bága við ákvæði 2. mgr. 2. gr. laga nr. 57/1996. Málsaðili er útgerð sem stundar fiskveiðar í atvinnuskyni. Það er því á hans ábyrgð, að verklag við veiðar sé í samræmi við lög, um borð í þeim fiskiskipum sem hann á og gerir út. Í 2. mgr. 15. gr. laga nr. 57/1996 segir að við fyrsta brot, sem varðar sviptingu veiðileyfis, skal leyfissvipting ekki standa skemur en eina viku og ekki lengur en tólf vikur eftir eðli og umfangi brots. Það er niðurstaða Fiskistofu að um ámælisverð brot sé að ræða, framin af beinum ásetningi, og voru brotin alvarleg með hliðsjón af verknaðaraðferð. Kemur lágmarkssvipting því ekki til greina. Þá eru engin fyrri brot sem hafa ítrekunaráhrif í máli þessu. Af þeim sökum og á grundvelli þess sem að framan hefur verið rakið, með hliðsjón af meðalhófsreglu stjórnsýsluréttarins, þykja hæfileg viðurlög vera svipting leyfis til strandveiða í tvær vikur.

**Fiskistofa sviptir hér með fiskiskip málsaðila, Sól BA-14, skipaskrárnúmer 5823, leyfi til strandveiða í tvær vikur (14 daga) frá og með gildistöku næsta strandveiðileyfis bundið við skipið, skv. 1. mgr. 15. gr. laga nr. 57/1996 sbr. 24. gr. laga nr. 116/2006, vegna brottkasts á tólf (12) þorskum. Ákvörðunin hefur ítrekunaráhrif í tvö ár frá og með dagsetningu ákvörðunar skv. 19. gr. laga nr. 57/1996.**

Ákvörðun þessa má kæra til matvælaráðuneytisins, Borgatúni 26, 4. hæð, 105 Reykjavík, innan eins mánaðar frá því hún barst til málsaðila sbr. 18. gr. laga nr. 57/1996. Skal það gert skriflega eða með tölvupósti á netfangið mar@mar.is. Kæra frestar ekki réttaráhrifum ákvörðunarinnar.

